

Kadmium, 54–56 §§ + bilaga 8

Arbetsmiljöer där kadmium kan förekomma är:

- Hantering av nickel kadmiumbatterier.
- Hantering av fosfatgödselmedel, där kadmium är en förorening.
- Lödning – arbete med kadmiuminnehållande lödlod.
- Målning med färgpigment av kadmiumföreningar (citrongul till vinröd färg).

Kadmium tas upp i kroppen via

Luftvägarna. Inandning av damm, eller rök, som innehåller kadmium, är den vanligaste exponeringsvägen i arbetsmiljön. Mängden kadmium som tas upp via lungorna beror på partikelstorleken. Upp till 50 % av fina partiklar kan gå över till blodet. OBS: Cigarettrök innehåller kadmium.

Mage och tarm. Kadmium kan finnas i lever och njure från vuxet vilt, skaldjur som ostron, musslor, krabba och vildväxande svamp. Upp till 5 % av det kadmium man får in via munnen kan tas upp i mage och tarm. Järnbrist ökar upptaget av kadmium.

I arbetsmiljön kan kadmiumdamm på händer och arbetskläder komma i kontakt med mat, snus, kosmetika med mera, och bidra till ytterligare exponering. Det är därför mycket viktigt att

- kadmiuminnehållande damm inte sprids i, eller utanför, arbetslokalerna
- personlig skyddsutrustning, som kan innehålla kadmiuminnehållande damm, inte bärs utanför arbetslokalerna
- mat, dryck, ny ”prilla” med mera inte hanteras i arbetslokalerna.

Besvär som kan uppstå

Inandning av kadmiuminnehållande rök, exempelvis vid svetsning eller lödning, kan ge akuta eller kroniska lungskador. Kadmiumrök med höga halter kadmium kan vara dödligt.

Kadmium binds i levern till ett protein. Kadmium-protein-komplexen läcker långsamt från levern, ansamlas i njurarna, och kan så småningom skada njurarna. Njurskador kan uppstå även många år efter avslutad exponering.

Kadmium kan nå fostret via moderkakan och kadmium kan även utsöndras med bröstmjolk.

Misstankar finns om att långvarig kadmiumexponering kan leda till minskad bentäthet och ökad frakturnrisk.

Kadmium försvinner från kroppen via urinen. Halveringstiden för kadmium i kroppen är lång, upp mot 30 år.

Att särskilt tänka på vid läkarundersökningen

Kadmium ansamlas i njurbarken och kan på sikt påverka njurarnas tubulära filtration. Det är därför viktigt att kontrollera om kadmium kan påvisas i arbetstagarens urin och om arbetstagarens njurar är påverkade av kadmium.

Kadmium i urin. Kadmiumhalten i urin ökar vid njurskador och vid hög kadmium-exponering (ökningen kan gå snabbt). Eftersom kadmium utsöndras långsamt, kan det ta lång tid innan kadmiumhalten i urin sjunker.

När medicinska kontroller ska anordnas

